

Preventios årsmelding for 2024

Innholdsfortegnelse

1. Forord – Preventio i 2024: Rusfeltets Phønix	s 3
2. Organisasjon og drift	s 3
3. Påvirkningsarbeid	s 5
4. Arrangementer og kampanjer	s 7
5. Kommunikasjon og publisering	s 10
6. Politiske gjennomslag og utfordringer	s 11
7. Avslutning	s 12

Forord – Preventio i 2024: Rusfeltets Phønix

2024 bar mange likhetstrekk med 2022. Igjen hadde Preventio formell oppstart for administrasjonen i mars. Igjen befant vi oss i Storgata 39, med nøklene til nye kontorlokaler i hånda og altfor mange praktiske oppgaver som måtte løses samtidig. Året bar preg av å være en oppstartsfase – selv om organisasjonen aldri hadde vært nedlagt. Vi måtte få på plass kontor, leverandører og rutiner, samtidig som vi leverte faglig innhold, fulgte opp medlemsorganisasjoner og deltok i krevende politiske prosesser.

Men det var også forskjeller. Vi var færre ansatte enn sist, men vi hadde lært. Erfaringene fra både 2022 og 2023 hadde gjort administrasjonen, styret og organisasjonen som helhet mer modne, robuste og kompetente. Vi visste hva som ventet oss – og i 2024 hadde vi tydeligere retning og større trygghet enn tidligere år. Vi visste hva som måtte prioriteres, og hva som kunne vente.

Det ble et innholdsrikt år. Det har vært viktig for oss å opprettholde et høyt aktivitetsnivå, til tross for at økonomien var trangere enn i tidligere innvilgede år og ressursene færre. Vi har måttet være både pragmatiske og innovative, men vi har levert bredt og synlig.

Preventio gikk inn i året med forsiktig optimisme – og med reell usikkerhet rundt driftsrammene. Vi avsluttet året som en synlig, aktiv og tydelig stemme i flere politiske prosesser, med økt tillit og anerkjennelse fra både myndigheter og samarbeidspartnere. Vi vokste som organisasjon – ikke bare i antall medlemmer, men i tydelighet og gjennomslag. Vi går videre som en etablert og samlende paraplyorganisasjon for rusfeltet.

Organisasjon og drift

2024 var et oppstartsår med mange praktiske og administrative brikker som måtte falle på plass gjennom årets løp. Den formelle oppstarten for administrasjonen var 1. mars, da tilskuddsmidlene ble utbetalt samme måned. Organisasjonen stod da uten faste kontorlokaler, og de innvilgede driftsrammene var de laveste til nå – i tillegg til at markante prisvekster de siste årene hadde påvirket kostnadsnivået. Dette krevde effektiv ressursbruk og tydelige prioriteringer. Arbeid med organisasjonsbygging og synlighet ble derfor særlig vektlagt.

I juli ble det etablert nye kontorlokaler i Storgata 39 i Oslo – samme bygning som Preventio tidligere har hatt kontor i. Fra og med august inngikk Preventio fast avtale med det statsautoriserte regnskapsfirmaet K-Team, noe som styrket internkontroll, bokføring og faglig støtte. Det er også en kostnadseffektiv løsning for organisasjonen.

Administrasjonen i 2024 bestod av 1,2 årsverk. Dette inkluderte generalsekretær i full stilling og økonomikonsulent i deltidsstilling frem til inngåelse av leverandøravtale med K-Team. Til tross for redusert bemanning sammenlignet med tidligere år, ble det levert et

høyt aktivitetsnivå og tydelig synlighet i fagfeltet. Samtidig har administrasjonen videreutviklet sentrale strukturer og rutiner, og styrket samarbeidet med eksterne partnere og leverandører.

Landsmøtet

Preventios styre innkalte til både ordinært landsmøte 1. juni, hvor nytt styre ble valgt, og ekstraordinært landsmøte 27. november, hvor styret ble utvidet.

Ved det ordinære landsmøtet 1. juni 2024 ble følgende valgt:

- Kenneth Arctander (RIO) – styreleder, valgt til 2026
- Tor Bernhard Slaathaug (Stiftelsen Rettferd) – nestleder, valgt til 2025
- Meskerem Daniel Menamo (RIO) – styremedlem, valgt til 2025
- Vidar Hårvik (MARBORG) – styremedlem, valgt til 2025
- Emil Gjerde Engebretsen (Normal Norge) – styremedlem, valgt til 2026
- Bjarte Lerø (Psynapse) – varamedlem, valgt til 2025

Høsten 2024 søkte Vidar Hårvik fritak fra sitt verv grunnet helsemessige årsaker.

Ved det ekstraordinære landsmøtet 27. november ble følgende organisasjoner tatt opp som nye medlemmer: Eikaklinikken og Landsforeningen mot seksuelle overgrep (LMSO). Samtidig ble følgende valgt inn som nye faste styremedlemmer:

- Line Kolstad Rødseth (LMSO) – valgt til 2026
- Anne-Karin Kolstad (HivNorge) – valgt til 2026

Valgkomiteen i 2024 bestod av:

- Bård Dyrdal (LEAP) – leder
- Emil Belgau (FTR)
- Wibecke Årst (MARBORG)

Bård og Emil ble valgt på ordinært landsmøte, mens Wibecke ble oppnevnt av styret i henhold til vedtektene.

Preventio gjennomførte seks styremøter i løpet av året, med til sammen 27 behandlete saker. Styret arbeider primært gjennom styremøter, der sakskomplekset utarbeides og utredes av generalsekretær. Det er særlig gjennom styreverv at den frivillige innsatsen kommer til uttrykk. Styreleder og nestleder har hatt et påregnet merarbeid knyttet til oppfølging og veiledning av personal og administrasjon. Styret mottar honorar, i tråd med vedtak fattet på landsmøtet i 2022.

Også tillitsvalgte fra medlemsorganisasjonene bidro med frivillig innsats gjennom året, særlig i forbindelse med større arrangementer og markeringer som Rusreformdagen og Arendalsuka. Denne innsatsen har stor verdi, styrker identitet og lagfølelse, og letter gjennomføringen av tiltak. Dette utgjør en viktig del av paraplyorganisasjonens fellesskapsfølelse.

I løpet av året ble Preventio også godkjent som praksissted for bachelorstudenter i sosialt arbeid ved VID vitenskapelige høyskole, med opptak av praksisstudent fra våren 2025.

Påvirkningsarbeid

2024 ble året hvor Preventio markerte seg som en mer synlig, aktiv og systematisk aktør enn tidligere. Vi har vært proaktive i flere ledd: høringsinnspill, dialogmøter, reformprosesser, kronikkarbeid, kampanjer og digital synlighet. Samtidig har vi etterstrebet å forankre alt påvirkningsarbeid i medlemsorganisasjonenes perspektiver.

Høringssvar

Preventio leverte i 2024 flere sentrale høringssvar, blant annet:

- NOU 2024:12 – Rushåndhevingsutvalget
- Statsbudsjettet 2025:
 - Helse- og omsorgskomiteen (17. oktober)
 - Justiskomiteen (24. oktober)
- Høringsinnspill om helsemerking av alkohol
- Skriftlig og muntlig innspill til Helsedirektoratet om tilskuddsstruktur og tiltak for sårbare grupper (26. mars)

Sentrale møter og dialogarbeid

- Møte med helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre om nedleggelser innenfor TSB (19. juni)
- Dialogmøte med politisk ledelse i Helse- og omsorgsdepartementet og RHF Helse Sør-Øst (24. juni)
- Oppfølgingsmøte om overdosetall for 2023 og nedleggelsen av lavterskeltiltak (30. oktober)
- Rådslag med Helsedirektoratet om tilskuddsutvikling (15. mars)
- Innspillsmøte med SVs stortingsgruppe (12. september)

- Høringskonferanse i regi av Helsedirektoratet om Forebyggings- og behandlingsreformen (11. desember)

Nyhetsartikler, mediesaker, kampanjer og innholdsproduksjon

- *Voldsutsatte kvinner på rusfeltet: en ofte oversett gruppe* (8. mars)
- *Rusreformdagen trengs!* (15. mai)
- *Stans nedleggelsen av døgnplasser i rusbehandlingen* (3. juni)
- *En appell til helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre* (7. juni)
- *Tiden for å mobilisere!* (19. juni)
- *Høringssvar om forsterket innsats for sosial utjevning og mobilitet* (8. juli)
- *Bryter regjeringen sine lovnader til rusfeltet?* (11. juli)
- *Verdens overdosedag – markering og kommunikasjon* (31. august)
- *Frykter autoritær dreining i ruspolitikken* – Fagbladet, intervju med styreleder (10. oktober)
- *Rusfeltet står sammen – liv går tapt* – kronikk i VG (14. oktober)
- *Artikkel om muntlig høringssvar til Helse- og omsorgskomiteen* (24. oktober)
- *Preventio er bekymret for innholdet i regjeringens Forebyggings- og behandlingsreform* (25. oktober)
- *Fakkeltog: Stans raseringen av rusfeltet!* (7. november)
- *Gjest i UROs julekalender-kampanje* (14. desember)
- *Julehilsen fra generalsekretær* (22. desember)
- *Tilbakeblikk på året* (29. desember)

Digitale kampanjer og innholdsproduksjon

- 29 videoer publisert på YouTube
- Over 12 kampanjer gjennomført i sosiale medier
- Hyppig publisering av egne artikler, nyhetsbrev og internproduksjon
- Tematiske kampanjer gjennom året, blant annet knyttet til:
 - Rusreformdagen
 - Arendalsuka
 - Verdens overdosedag

- Straff som dårlig virkemiddel på rusfeltet
- Forebyggings- og behandlingsreformen
- Statsbudsjettet og sosial ulikhet
- Avslutning av året og mobilisering for 2025

Preventios påvirkningsarbeid i 2024 har vært preget av bredde, tilgjengelighet og tydelighet – med kombinasjonen av kunnskapsbaserte innspill og strategisk offentlig synlighet som bærebjelker i arbeidet.

Arrangementer og kampanjer

Som en landsdekkende paraplyorganisasjon etterstreber vi at alle våre åpne arrangementer – som debatter, seminarer og markeringer – er tilgjengelige i alle regioner. Derfor blir våre arrangement som i regel tatt opp og strømmet for alle.

I 2024 har vi gjennomført eller vært medarrangør i en rekke ulike arrangement og kampanjer. Flere av dem har samlet aktører på tvers av fag, geografi og politikk, og har vært viktige for å mobilisere bredt som felt og kollegium.

Sentrale høydepunkter

Fakkeltog – Stans raseringen av rusfeltet (7. november)

Et av årets tydeligste markeringer. Om lag 2000 personer møtte opp i Oslo sentrum for å protestere mot nedbyggingen av rusfeltet. Fakkeltog fikk nasjonal dekning og var en samlende kraft i en krevende politisk situasjon. Markeringen førte til politiske endringer og tilleggsbevilgninger for kapasitet og behandlingstid.

Rusreformdagen og Internasjonale sexarbeiderdagen (2. juni)

I samarbeid med våre medlemsorganisasjoner arrangerte Preventio Rusreformdagen. Markeringen regnes som en nasjonal markeringsdag i Store norske leksikon, og er et viktig høydepunkt for paraplyorganisasjonen å prioritere. Dagen byr på en god anledning for paraplyens medlemmer å sette viktige ruspolitiske saker på dagsorden, og en god anledning til å mobilisere på tvers av flere nettverk og miljø. Denne årlige markeringen sammenfaller også med den internasjonale sexarbeiderdagen, som er en sentral markeringsdag særlig for medlemsorganisasjonen PION. I 2024 inngikk vi derfor samarbeid om program og planlegging av sosialt møtepunkt med nettverksbygging og kunnskapsdeling mellom ulike interne nettverk i paraplyen.

Fattigdomsdebatten (28. september)

Fattigdomsdebatten ble arrangert av Preventio og medlemsorganisasjonen Stiftelsen Rettferd, som en del av vårt arbeid med å synliggjøre sammenhengen mellom sosial ulikhet, utenforskap og ruspolitikk. Arrangementet samlet et bredt sammensatt panel

bestående av politikere, influensere og mediepersonligheter. Panelet inkluderte Magnus Birkelund (FrP), Are Søberg (Sløseriombudsmannen), Seher Aydar (Rødt), Farukh Qureshi (Arbeiderpartiet), Marian Hussein (SV) og Danby Choi (Subjekt, meldt forfall grunnet sykdom) og panelet ble ledet av Preventios generalsekretær.

Arrangementet hadde ca 80 deltakere fysisk i salen, og ble streamet nasjonalt. På TikTok fulgte over én million seere debatten via direktestrømming fra den profilerte kunstneren Kim Diaz Holm, som deltok som gjest. Holm livemalte underveis i debatten og donerte bildene i etterkant til Preventio. Gatas Parlament bidro også som gjester og satte en tydelig kulturell og politisk ramme for arrangementet.

Debatten bidro ikke bare til bred synlighet og digital rekkevidde, men var også et strategisk ledd i arbeidet med å styrke Preventios faglige og samfunnspolitiske profil.

Forebygging = gode oppvekstvilkår (19. desember)

Preventio arrangerte dette faglige og samfunnsforankrede møtet i samarbeid med RIO Oslo, LIN – Likestilling, Inkludering og Nettverk, HÅP kompetanse og Tawfiiq Islamsk Senter. Målet var å rette søkelyset mot forebygging gjennom trygge oppvekstvilkår, med særlig fokus på mødres erfaringer og ressurser i utsatte nærmiljøer.

Arrangementet samlet rundt 50 mødre fra lokalmiljøet i Oslo øst. Deltakerne fikk høre faglige innlegg fra Stine Sundsbo Hollerud (avdelingsleder ved Uteseksjonen i Oslo), Yvonne Larsen (nestleder i KORUS Oslo) og Faisa Wersame (HÅP kompetanse).

I panelet deltok:

- Fatima Barud Egeh (Tawfiiq Islamsk Senter)
- Yvonne Larsen (KORUS Oslo)
- Liban Alas (fagperson og mannlig rollemodell)
- Stine Sundsbo Hollerud (Uteseksjonen i Oslo)
- Faisa Wersame (HÅP Kompetanse)
- Michelle Muren (brukerrepresentant)

Debatten og panelsamtalen ble rammet inn av åpen og trygg dialog. Det ble stort engasjement mellom publikum og paneldeltakere, og møtet utviklet seg til et inkluderende folkemøte. Vår intensjon var at målgruppen selv skulle få definere hva forebygging betyr for dem – og hva som trengs der de bor.

Innspillene fra møtet dannet også grunnlaget for Preventios høringsvar til Stortingets Helse- og omsorgskomite om regjeringens Forebyggings- og behandlingsreform (del I), som ble avholdt kort tid etter. Dette ga verdifull lokal forankring i vårt politiske arbeid, og styrket stemmene til en ofte oversett og marginalisert brukergruppe.

Arendalsuka (5.–16. august)

Preventio deltok aktivt under Arendalsuka og tilrettela bredt for medlemsorganisasjonenes tilstedeværelse. Vi leide et hus med plass til inntil 12 gjester for overnatting for medlemmer og samarbeidspartnere, og etablerte en felles base for nettverksbygging, koordinering og uformelle møtepunkt. Det ble arrangert felles måltider og sosiale treffpunkter hver dag, og vi telte representasjon fra totalt 11 medlemsorganisasjoner i løpet av uken.

Preventio hadde egen standplass gjennom hele uken, som også var åpen og tilgjengelig for våre medlemsorganisasjoner. Standen fungerte som møtepunkt, informasjonsarena og felles profilering av paraplyen.

Vi arrangerte det faglige seminaret *Trafikksikkerhet og individets rettigheter: Er regelverket edruelig i trafikkrelaterte kontroller?*, med innledninger og paneldeltakelse fra Dag Wollebæk, Inger Zadig, Dagfinn Paust og Emil Engebretsen. Seminaret løftet frem kritiske perspektiver på dagens praksis knyttet til rusmiddeltesting i trafikken, og skapte engasjement både faglig og politisk.

I tillegg deltok Preventio som fagperson i RIOs debatt om forebygging og oppvekstsvilkår, og bidro med innspill knyttet til sosial ulikhet og marginalisering.

Arendalsuka 2024 styrket vår profil som faglig og politisk aktør, og fungerte som en viktig møteplass for felles samhandling, synlighet og erfaringsutveksling i paraplyen.

Øvrige arrangementer og markeringer

- *Landsmøte* (1. juni) – ordinært landsmøte med kurs og faglig samling
- *Ekstraordinært landsmøte* (27. november) – utvidelse av styret og medlemsopptak
- *Samefolkets dag* (6. februar) – synliggjøring og digital deltakelse
- *Kvinnedagen* (8. mars) – tematikk: voldsutsatte kvinner på rusfeltet
- *Overrekkelse av opprop mot nedleggelse* til helseministeren (3. juni)
- *Verdens overdosedag* (31. august) – digital og fysisk markering
- *Verdensdagen for psykisk helse* (10. oktober) – faglig innhold og kampanje

Øvrige kampanjer og tiltak

I tillegg til kampanjer omtalt under politisk påvirkningsarbeid, har Preventio gjennomført:

- *Trafikksikkerhet og rusmiddeltesting* – kampanjemateriell og arrangement
- *Kampanje i forbindelse med høringssvar og reaksjon til NOU 2024:12*
- *Julehilsen fra generalsekretær* (22. desember)

- *Tilbakeblikk på året og tanker om 2025 (29. desember)*

Kommunikasjon og publisering

Kommunikasjon er en sentral del av Preventios arbeid med å spre kunnskap, nå ut til målgrupper og løfte viktige stemmer og perspektiver. I 2024 har vi arbeidet målrettet med å utvikle og profesjonalisere vår digitale tilstedeværelse, og har opplevd økende rekkevidde og engasjement.

Digitale plattformer

Preventio har prioritert fem digitale hovedplattformer i sitt kommunikasjonsarbeid:

- **Hjemmesiden** fungerer som informasjonsnav og arkiv for publisering av artikler, høringssvar og arrangementer.
- **Facebook** er vår største kanal, både gjennom Preventios egen side og som administrator for flere større grupper og sider med til sammen flere titusener medlemmer. Dette gir effektiv spredning av kampanjer og informasjon.
- **Instagram** benyttes til visuell formidling og kampanjemateriell, særlig rettet mot yngre målgrupper.
- **YouTube** har vært en ny satsing i 2024. Vi publiserte 29 videoer i løpet av året og har opplevd god respons og økende seertall. Plattformen egner seg godt for foredrag, panelsamtaler og opptak fra arrangementer.
- **Twitter/X** brukes primært for faglig og politisk synlighet, og bidrar til å nå ut i relevante beslutningstaker- og interessefora.

Vi opplever jevn vekst i følgerskare og god respons på våre kampanjer. Flere av dem har hatt høy rekkevidde og fått oppmerksomhet både i sivilsamfunnet og i offentligheten.

RoS – en podkast om rus og samfunn

RoS er Preventios podkast-satsing, med mål om å belyse rusfeltet fra ulike perspektiver og gi rom for faglige diskusjoner, dybdeintervjuer og brukerinnsikt.

I starten av året publiserte vi tre pilotepisoder, spilt inn vinteren 2023. Disse dannet grunnlaget for videre produksjon, og på høsten 2024 ble tre nye episoder spilt inn og publisert.

Gjester i 2024 inkluderte:

- Abbas Ghulam
- Bård Dyrdal

- Are Søberg
- Emil Belgau
- Ingrid Gøransson
- Anna Sabina Soggiu
- Bjørn Vandvik

Gjennom RoS har vi løftet temaer som stigma, rettssikkerhet, helsepolitikk, forebygging, kriminalitet, gjengvirkosomhet, politifagutvikling, relasjonsarbeid og offentlig forvaltning – med bidrag fra gjester som representerer ulike deler av samfunnet. Serien har gitt oss en ny kanal for kunnskapsdeling, og vurderes som en vellykket og strategisk viktig satsing som vil videreføres og utvikles videre i 2025.

Politiske gjennomslag og utfordringer

2024 var et år der Preventio opplevde flere viktige politiske gjennomslag, både for egne medlemmer og for rusfeltet som helhet. Vi har lyktes i å sikre gjennomslag på flere sentrale områder.

Vi er glade for opprettelsen av en ny tilskuddsordning som vil bidra til økt forutsigbarhet for lavterskelaktører som Eikaklinikken, og for organisasjoner som PION, som bistår personer med erfaring fra sexarbeid. Vi er også tilfredse med at våre innspill om behovet for å ivareta lavterskeltilbud førte til ekstraordinære driftsmidler til Eikaklinikken, og dermed sikret videre drift.

På strukturelt nivå oppnådde vi også betydelig fremgang. Myndighetene etablerte en egen tilskuddsordning for paraplyorganisasjoner på rusfeltet. Dette innebærer at Preventio ikke lenger må søke på de samme konkurranseutsatte tilskuddene som medlemsorganisasjonene våre.

En annen viktig endring er at våre medlemmer nå kan søke om driftstilskudd med treårig varighet hos helsemyndighetene – noe som gir økt forutsigbarhet og mer stabile rammevilkår for sivilsamfunnsaktører på feltet.

Gjennom målrettet arbeid, tilstedeværelse i offentligheten og strategisk møtevirksomhet har Preventio styrket sin posisjon som premissleverandør i ruspolitikken.

Samtidig har 2024 vært preget av flere strukturelle og politiske utfordringer som har påvirket både paraplyens arbeid og medlemsorganisasjonenes situasjon:

- **Begrensede midler:** De innvilgede driftsrammene var lavere enn tidligere år, og krevde betydelig prioritering og ressursdisiplin. Økte kostnader i samfunnet

generelt, og særlig innen administrasjon og kommunikasjon, forsterket presset på budsjettene.

- **Et politisk klima i repressiv og autoritær dreining:** Preventio opererer i et landskap som i økende grad preges av kontrolltiltak, justispolitiske løsninger og svekket tillit til brukernes egne perspektiver. Dette gjør det krevende å løfte frem menneskerettighetsbaserte og sosialfaglige tilnærminger.
- **Alvorlig nedprioritering av rusfeltet:** I flere budsjetter og politiske dokumenter oppleves rusfeltet som marginalt nevnt eller systematisk nedprioritert. Dette påvirker både den offentlige debatten og fordelingen av ressurser, og gjør det vanskelig å oppnå fremdrift på faglig funderte tiltak.

Samlet sett viser 2024 at det er mulig å oppnå konkrete gjennomslag, selv under krevende politiske forhold – men at innsatsen må være målrettet, koordinert og bredt forankret. Preventios rolle som paraplyorganisasjon er å bidra nettopp til dette, og 2024 har tydelig vist at vi står støtt, selv når motstanden er stor.

Avslutning

2024 har vært et år preget av omstilling, innsats og styrking – både organisatorisk og politisk. Med utgangspunkt i en krevende start har Preventio klart å mobilisere, levere og påvirke på tvers av fagfelt, myndighetsnivåer og medlemsorganisasjoner. Vi har lyktes med å styrke vår egen posisjon, samtidig som vi har fremmet rammer og tiltak som kommer hele feltet til gode.

Dette arbeidet hadde ikke vært mulig uten fellesskapet som utgjør Preventio. Våre medlemsorganisasjoner har bidratt med kunnskap, engasjement og frivillig innsats. Styret har hatt en viktig rolle i prioriteringer og ansvar. Samarbeidspartnere har gitt støtte, og våre målgrupper har minnet oss om hvorfor dette arbeidet er nødvendig – og hvorfor det haster.

Vi vil rette en stor takk til alle våre medlemsorganisasjoner, samarbeidspartnere, offentlige myndigheter og engasjerte deltakere i sivilsamfunnet. Deres innsats, støtte og tillit gjør arbeidet mulig – og meningsfylt.

Det finnes ingen snarveier til varig endring. Derfor jobber vi målrettet og strukturelt, med fokus på videre organisasjonsbygging som styrker paraplyens mest sentrale formål: å tjene våre medlemmer og være en tydelig premissleverandør i samfunnet. Vi er stolte av hva vi har fått til i 2024 – og vi går videre med blikket hevet.